Bu eserin;

kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve

elektronik ortamda kullanıma sunulması

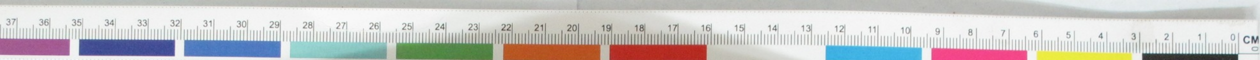
İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle

İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı

Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)

tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No	:	İSTKA/2012/BIL/233
Destek Programı	:	Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen	:	İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı	:	Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş	:	İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi	:	Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri	:	Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı İSTANBUL – Beyoğlu

1

هذا ترجمهٔ سررشته حضرت ملا جامی قدس سره العزیز

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله وکفی والصلوة والتسلیم علی نبیه محمد المصطفی وعلی سائر عباده الذین
اصطفی وبعد اصحاب صفاته محل خفاده دکلدرکه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك
وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون قول شریفنده یعنی بنده که خالق اکوان
وباری کون مکانم جن وانسی خلق ایتمدم الا محضا عبادت ایلسونلر دیو خلق
ایتدم دیو بیوردیغی آیت کریمه ده لیعبدون عبارهٔ شریفه سنی اهل تفسیر
ای لیعرفون یعنی بن ثقلینی یراتمدم الا مجرد بنی بلسونلر ایچون یراتدم دیو
تأویل ایتدکلرنده معلوم اولورکه باعث خلقت انجق حضرت خالق بیچونه عبادة
واسطه سیله تحصیل کمال ومعرفت بو عالمده کشف جمال حقیقتدر زیرا بن جن
وانسی خلق ایتمدم الا بکا عبادة طریقی ایله محضا بنی بلمك ایچون خلق ایتدم
دیمك بونده غیری بر کار ایچون خلق ایتمدم مجرد بونك ایچون خلق ایتدم
دیمك اولور خلقت خلقده مراد شریفی وسیلهٔ عبادت ایله حصول معرفت
حصولدر والله تعالی اعلم اما طریقهٔ انیقهٔ نقشبندیه ده صورته اعتبار اولنمیوب
ان الله لا ینظر الی صورکم بل ینظر الی قلوبکم ونیاتکم مضموننجه چونکه الله سبحانه
وتعالی صورتلره نظر ایتمیوب قلبلره ونیتلره نظر ایدر اول طریقده معتبر اولان
تصحیح اعتقاد وتخلیص نیت ومحافظت قلب واصلاح طریقیدر ظاهری صورتی
اولورسه اولسون ذوایب اولورکه اشبو سلسلهٔ جلیله نك سر حلقه سی وبو طریقهٔ
انیقه نك دلیل وبدرقه سی خواجه بهاء الدین نقشبند حضرتلری کندی پیرلری
اولان سید امیر کلال حضرتلرینك خدمتلرنده تکمیل طریقت وتحصیل کمال معرفت
ایدوب مرتبهٔ کماله واصل ودائرهٔ کشف وعیانه داخل اولدقده صکره پیر مشار الیه

سید امیر کلال انلره خطاب ایدوب فرزند بنم بوستانمدن یعنی محبتمدن سنی امزرمجك شیر
قالمدی وسنك استعدادك قوی واقع اولمشدر بوندن بویله وارسنی استعدادك
مرتبه سنه ایریشدیرجك کمسه تجسس ایله دیدکلرنده نیجه یللر جست وجو راه طلبنده تکبو
ایدوب نیجه عزیزلره دخی خدمت ایتدکدن صکره سلوکم مرتبهٔ نهایته وکمالم تمام غایته
یتشدی دیمك خاطرلرینه خطور ایدیجك کوش جانه بر ندا وسمع جاننه بر کونه صدا کلدیکه
بیت دوکه دا بی نهایت دوکه هست درهر انجارکه رسی باالله رابست یعنی ای سالك
طریقت وای طالب حق وحقیقت بزم درکاه عزتمز بی نهایت درکاهیدر یعنی بزم
جنابمز مراتبنه حد وغایت اولنمیوب سیر الی الله منتهی اما سیر فی الله غیر منتهیدر
یعنی سیر وسلوك ایله درکاه حقه واصل اولیجق اول سلوك وسیر اولمقامده نهایت
بولور اما حقه وصولندن صکره بر سلوك دخی ظاهر اولورکه اکا سیر فی الله دینلور
یعنی کمالات الاهیه ده سیر دیمك اولور بو سیره نهایت یوقدر انکچونکه کمالات الاهیه
یه غایت یوقدر پس بو سیر فی الله مقاملرنك هر مرتبه یه که واصل اولهسن نهایت بودر
دیو قناعت ایتمیوب ایلرو سی طلب ایله پس انلره بو اشارتکه اولدی توجه ایلدیلرکه
ایا بنی بوندن ایلرو ایصال ایدر کیم اوله ناکاه عالم مشاهده ده بصیرتلرینه اوزبك
سپاهیسی شکلنده برکسه کوستریلوب سنك بوکسه دخی نصیبك وار ایمدی خدمتنه
یتشوب نصیبك آل پس حضرت خواجه اول صاحب دولتی کوشه بکوشه سویبو
تفحص وجست وجو ایدوب بر مدت دنده صکره بر بلوك سپاهیلر مجمعنده آت
اوزرنده کوروب علینی ایله اول عالمده کوستریلن عزیز ایدوکنی تحقیق ایدیجك فی الحال
وارووب دکابنه یوز سوردر ولکن اول عزیز کندوی اخفا ایدوب هی قلتاق بنده نه
استرسن دیوجك حضرت خواجه تضرع ونیازینی زیاده ایدر پس انلره مرحمت ایدوب
اوزی اکر انك صورتنده اولمغی اختیار ایدرسك کلاهمی دوکوش وغاشیه اسمعی

بردوش

بر دوش ایدوب اوکومده دوشی دیوب منزلنه الوب کیدر وحضرت خواجه مراتب کمالده
درجهٔ نهایته ایریشدکدنصکره بو عزیزکه اسمی شریفلری خلیل آقادر اونده سکز سنه
دخی خدمت ایدر ولاکن نوکر وخدمتکار هیئتنده اولوب نه تاجی کندویه سبب شهرت
ونه خرقهٔ باعث آفت ایدر حکایت اولنورکه اول عزیز اول زمانده پادشاهلری قبو
سنده الجاده حاللو بر سپاهی ایکن ظاهرده ترقی ایدوب بکلك مرتبه سنه ایریشور
حضرت خواجه دخی سراج وغاشیه دار ایکن قبوجی باشیسی اولور وبر فرمانده
حقیقت حاللرندن خبردار وبرکمسنه انلرده واقف اسرار اولماز پس بورادن
معلوم اولورکه طریق نقشبندیه یه سلوك ایدن بالفرض سلطان دخی اولسه
درویشلکنه مانع اولمیه بیت درویش صفت باش وکلاه تتری دار مضمونی
ایله عامل اولسه بغایت خوب ومرغوبدر والله اعلم محل خفاده اولمیه که بونقالصلدن
مقصود وصوفیه دن بر طائفهٔ قدح وبر جماعتی مدح ایتمدن مراد بونلره فرط
محبت حسبی ایله علی وجه التعصب اظهار عداوت دکلدر بلکه صوح واقعی بیان
ونفس الامر عیان ایتمکدر تاکه بر طالب حق حقیقت حاله واقف اولدقدنصکره ده
مطلوبنه موصل اولان طریقه سالك اولوب متضمن مهالك اولان مسالکدن هالك
اولمیه وبوندن ماعدا حالا چونکه نور چشم عالمیان وجسم جهانه جان اولوب
قالب عالم قلب وجنان اولان شاه دوران شهنشاه جهان سلطان عالیشان
حضرت سلطان احمدخان مد الله تعالی ظل وجوده الی آخر الزمان جناب عالیلرینك
نهاد محض مرشاد وطبع مجبول علی السداد لری سمت صلاح وطریق رشد وفلاحه
راغب واهل سلوك مراتبنه دوود ولدن طالب اولدقلرینه بو فقیر بر تقصیر
علم یقینی حاصل اولوب اول آخر بر طریق پر توفیق اجداد عظاملری کبی اختیار
وحقیقتهٔ سلوك معنوی ایله بر مسلکه رفتار بیورملری ظن غالب اولمشدر

هر طریقک وصف حالنی طبقجه عرض و بیانه زیاده و هر طریق اصحابنک حیثیتی
کشف و عیانه ایله کشاده ایلدم تاکه استقامت طبع و جبلت و سلامت قلب
و طبیعتلری حسبی ایله سعادت دارینه وسیلهٔ و عزت فناتینه واسطه اولان
حبل متین ولایته تمسک و سررشتهٔ عزت و کرامت تعلق جانبنه میل و رغبت
بیورلوخفی و پوشیده دکلدرکه ولی نعمت و باعث دولت اولان بر مخدومک خدامی
کندی مخدوملرینه بر وجهله خدمت و خدمتلریله اول ولی نعمتلرینه عزت ایدرلولکن
انلرک خدمتی اول مخدوملرینک ظاهر دنیاسنه اولوب باطنی و آخرتنه مناسب
خدمتلرینه اولمق بعیددر ولکن بو فقیر خدمت اماملریله مکلف و ایکی عالمک
دولت و سعادتلری دعاسی موظف بر داعیلریم چونکه خدمات ظاهری اداسنده
عاجز و عجز و قصورم متجاوزدر قصد ایلدمکه پادشاه ظل الله حضرتلرینک حقنده سعی
و همت ایتمش اولام و چونکه طرق مشایخدن پادشاه پناه حضرتلرینک فنالرینه موافق
اولان طریق طریقهٔ نقشبندیه اولوب مشایخدن مرویه اولان رساله لردن ملا جامی
جنابلرینه منسوب اولوب رسالهٔ سررشته دیمکله معروف اولان اورساله لسانه کتاب آدی
ترکی ایله توجه اولنوب مطالعه سی ایله و نظر اعتبارلری ایله ملحوظ اوله و بالله
التوفیق حضرت ملا جامی رساله سنی اشبو رباعیلری ایله ابتدا ایدوب بیوررلر
بیت سررشتهٔ دولت ای برادر بکف آر :: وین عمر گرامی بخسارت مگذار
دائم همه جا با همه کس در همه کار :: میدار نهفته چشم دل جانب یار :: حضرت
ملا کمال مرحمت حسبیله نصح و پند ایدوب انما المؤمنون اخوة فحواسنجه اخوت
مقامنده اولان مؤمنه خطاب ایدوب ایدرکه ای قرنداش دولت رشته سنک
اوجنی الکه کتور یعنی ذکر ایلجکم معناسنی دولت ابدیه یه اولاشدیرور و واصله
وسیله اولور بر حبل متین در یعنی محکم و قوی ایدی ایمدی اول حبل متینک اوجنی اوجکه

طوز

کتور و محکم تمسک ایله دخی گرامی عمرکی خسارت و زیان ایله کچورمه یعنی
ذکر اولنان رشته یه یاپشمزسک خسران عظیمه دوشوسین ایدی نهادن
ایدوب واکا تمسک ایتمک ایله اول خسارته دوشوب عمر عزیزک اول خسارت ایچنده
ضایع تومه یعنی اول دولته وسیله اولان معنایی بیان ایدوب ایدرکه دائم همه جا
الی آخره یعنی علی الدوام هر بر ده هر کشی ایله و جمیع خدمتده هر نکه اولورسک جان
و دل کوزینی حقیقت یار و محبوبک و سنده براته ایوی وبردم غافل اولمیوب
هر نفسک حاضر و درونه بیدوننکه ناظر اولان مطلوبک جانبنه طوت واخفی
مراقبه ایدوب گوزت یعنی حضرت ملا مخاطب اولمغله صالح اولان طالبه خطاب
ایدوب دیرکه بدانه اتاک الله عنک وابقاک به که حاصل طریقهٔ حضرت
خواجه بزرگوار قدس سره و خلفاء ایشانه قدس اسرارهم یعنی ای طالب
حقیقت وای سالک شوع طریقت الله تعالی سنی سندن افنا و کندی ذاتی
ایله ابقا ایلسون معلوم اوله که خواجه بهاء الدین جنابلرینک اسم محمد بن محمد
و لقبلری بهاء الدین و صفتلری نقشبندی و خواجه لفظی اولو دیمکدر انلره
طریقنده مکرم اولنه خواجکان دیرلر و دخی انلرک خلفاسنک حاصل طریقلری
یعنی سالک اولدقلری طریقلرینک حاصلی و نتیجه سی بعقاید سلف صالح
اعتقادنده حکم یعنی حق سبحانه و تعالینک ذات و صفاتنه و ملائکه
و کتب و رسلنه و امور آخرته اعتقادی تصحیح و صالح اعتقادینه تطبیق
ایتدکده حکم و اتیانه با عمال صالح و اتباع سنن ماثوره و اجتناب
و مکروهات وحی اعمال صالحه وجوده کتوردکدنصکره رسول الله صلی الله
تعالی علیه و سلم حضرتلرنده اکر قول اکر فعل اکر عباداتدر وکر عادت داکر
وضع داکر آداب هر حالده حتی اکل و شرب و سائر ضرورت بشریه ده اشو خیر

ایله نقل اولنوب واردر اولان سنتلره اتباع واقتداده صکره وعند الشروع محظور
ومحروم ومکروه اولان افعال واقوال واحوالده اجتناب واحترازده یعنی
بو جمله‌یی تدارک ایلدکدنصکره خلاصهٔ طریقتلری دوام حضور است مع الحق
سبحانه علی جر الاوقات من غیر فترة وتشتت غیره یعنی سالک اولان
کسه‌نک دائما هر دقت وهر ساعتده کجه کجه حق سبحانه وتعالی ایله حضور
والله سبحانه کندی ایله هر حالده حاضر واحوالنه واقف ومطلع اولدقلرنده
آکاه اولمه‌سیدر یعنی طریقهٔ نقشبندینک محصلی ونتیجه‌سی جمیع احوالده
جناب حق ایله اولوب بر نفسی آنک ذکری وفکری وشهودی وحضوری مشاهده
سنده حالی اولمقدر وبالجمله بر طالب نقشبندیه طریقنده اولمقده دائما حق تعالی
ذکر ایتمک وآنک ایله خاطر اولمق وآنک کندی ایله حضوری بلمک دیمکدر بر وجهلکه
آکا فتور وستلک وعزیمته بر پریشانلق اولمیه واین حضور چونکه ملکهٔ سالک
نفسی کودوده ملک وی شود مشاهده خوانند وبو حضور مع الله چونکه سالک
ملکهٔ نفسی ایله یعنی نفسی منفک اولماق ایله اول حضور آنک ملکی اولمق حکمنده
اوله وبو حاله اصحاب طریقت مشاهده دیرلر بعده اشبو حضور مع الحق دولتنه
واصل اولمق قاج طریقله میسر اولدیغنی بیانه ایدوب ایدرکه وطریق وصول بدین
دولت بوسه کونه است یعنی بو طریقک حاصلی وخلاصه‌سی اولان حضور مع الحق
دولتنه واصل اولمسنک طریقی اوج نوع اوزره در اول طریق ذکرا است که بحضور
قلب کلمهٔ طیبهٔ لا اله الا الله را تکرار کند اول اوج طریقک اولکی ذکردر که
سالک حضور قلب ایله وجمعیت خاطر ایله لا اله الا الله کلمه‌سنی تکرار ایلیه
یعنی بر نیجه کره سویلیه در طرف نفی جمیع محدثات را بنظر عدم وفنا مطالعه کند
بو وجهله که نفی طرفنده یعنی لا اله دیدکنده که معناسی معبودلق والوهیت ایله

معبودلق

مقصودلق وجهی اوزره هیچ بر موجود یوقدر دیمکله جمیع محدثاته یعنی قدیم لم
یزل حضرتلرینک بر کره کون دیمسیله احداث اولنوب حادث اولان جمیع مخلوقاته
فنا وعدمی نظری ایله مطالعه ایدوب جملهٔ فانی ومعدوم کوره ودر طرف اثبات
وجود معبود بحق را بنظر عدم وبقا مشاهده کند دخی اثبات طرفنده یعنی الا الله دیدیکنده
معبود بالحق اولان باریٔ تعالینک وجودینی قدیم لک وباقی لک نظری ایله مشاهده
ایلیه انجق حق تعالینک وجودینی باقی وثابت کوریجک اندن غیری موجود قالمز
اشته توحید یعنی حق تعالی حضرتلرینی بر بلمک بودر ولا اله الا الله کلمه‌سنه توحید
دیدکلری بودر اما بو وجهله برلشور بو خصوصده بیلک کرک سویلر معنای فهم ایتمه توحید
اولماز ایچه کلمه ذبانه را بدکام چسبانند وبقلب صنوبری که متعلق دل حقیقی
است متوجه کردد وبو طریقده حبس نفس ایله ذکر وتوحیدک بیاننه ایدوب دیرکه
اشبو کلمهٔ طیبهٔ تکرار ایتمک وقتنده کرکدرکه ذاکر لسانینی دماغنه یاپشدره
دخی قلب صنوبری‌یه وضع اولنان حقیقت قلبک متعلقی محل علاقه‌سی اولوب اول
قلب حقیقتک بو صورت مجازیه متوجه اوله یعنی قلبی کورر کبی دبو کلمه‌یی
آنک یوزینه اوقور کبی آکا یوننه ونفس خود را درون کشد وبقوت تمام بکوید
دخی نفسنی طشره صالیویرمیوب واجرده حبس ایلیوب دخی تمام قوتیله لسانی
دبو تمدنه قلبی ایچه لا اله الا الله دیه بر وجهله که انوار آنه بدل وسد بر وجهه اوزره
دیه که اجروده محبوس اولان نفسک حرارتی قلبه ایریشه وازاله متأثر کرد د
وقلب بو وجهه اوزره ذکرک حرارتندن متأثر اوله اندن براثر پیدا اوله جی آنده که
اثر انه بر طاهروی پیدا آید اولیه که قلبه تأثیر ایدن حرارتک براثری ذاکره
اوزرینه ظاهر اوله وانشکار اوله اکر کسی بفرض برهلوی نشسته باشد می باید که
ازاله آکاه نشود اولقیلدن ظاهر اولان اثری شویله اخفا ایدوب صاقلیه که

فرضا بر کسه که انک باطنی اولورسه اولسه انک ذکر ایتدیکندن آگاه اولمیه باطنی
اولورن سکوت ظوق ایلیه معلوم اوله که بو ستر و اخفادن مراد اخلاص در یاده نه
خلاص ایچون در حق ایله کندی مابیننده بر سردر . وجمیع اوقاتی مستغرق ایله ذکر کرداند
دیر هیچ شغل ازان باز نماند ذکر کردر که جمله اوقاتنی بو ذکرله مستغرق ایلیه جمیع اشغال
بو ذکردن حائل اولمیه ساز چه در رفتن و آمدن وچه در گفتن وشنیدن وچه در
خفتن و خستن یعنی جمیع اشیده وکارده بو ذکردن غافل اولمیه صاحب رساله نک
دائم همه جا با همه کس در همه کار میدار نهفته چشم دل جانب یار دیدیکی
مضمونیدر . وبو بابده رابعهٔ عدویه قدس سره نظم انی جعلتک فی الفؤاد
محدثی وابحت جسمی من اراد جلوسی دیدیکی ذکردر یعنی ای محبوبم ومطلوبم
تحقیقا بن سنی قلبم قلبم ایچنده محدثم ومصاحبم قلدم یعنی قلبمده سنی مملکیده
ایدوب علی الدوام سنی ذکر ایدرم وحالمی هر آنده سکا عرض ایدوب مکالمه ومعامله
سنکله ایدرم وجسمی بنم ایله اوتورمق ومصاحب اولمق طلب اهلنه مباح ایلدم
یعنی ظاهرم انلر ایله و باطنم سنک ایله در دیمکدر اشبو ذکر اولنان معنا ایله
اولوب حقله مشغول اولنه نظم یار بهر لحظه در تو نظر میکند چون تو از وغافلی
از تو گذر میکند مضمونجه دیمکدر که یار وفادار و محبوب عنایت کار لیل ونهار
اوزرکده حاضر وناظر در اما جونکه سن انک غیریله مشغول اولوب اندن غافل ایسه
اول نظر سندن گچوب بر متوجه دلبر آگاه اوزرینه واقع اولور حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه
ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها یعنی رب العالمین اولان
خالقکز ایچون دهرکز ایامنده یعنی زیاده عمرکز کونلرنده نفحاتی یعنی
فیض رحمتی ونسائم عنایتی واردر ایمدی آگاه اولوب اول نفحات ایچون تعرض
ایلک یعنی فیض عنایت نزول ایتدکده غافل بولنمیه سز تا اول نظردن محروم اولمیه سز

نظم یک چشم زدن غافل ازان ماه نباشم ترسم که نگاهی کند آگاه نباشم
یعنی بر کوز یومومی آچنجه اول ماه تابان حقیقتدن غافل اولمزم اول سببدنکه قورقرم بکا
بر نظر ایدوب وبن آگاه اولمیم و سنک ایله آشنالق دلیه و سن قرشونده طوره سن اما
قلبک بیانک ونظرک آخره بوده اول اللهم عافنا من الغفلة بلی جذبهٔ حق ناگاه
آید ولاکن بر دل آگاه آید یعنی اول نظر عنایت ونفحهٔ رحمتک اثری اولان جذبهٔ
حق که جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین یعنی حق سبحانه وتعالینک جذبه
لرندن بر جذبه ثقلینک اعمال حسنه سنه برابر اولور دیو وصف اولنمشدر ناگاه کلور
اما کلیجک آگاه ومتنبه اولان قلب اوزرینه کلور اهل غفلت کلمن دیدکلری درگاه
عزته تنبیه واگاهلق توجه ایلیان قلبی حق سبحانه وتعالی دست قبول جذب
وکثرت عمل مجاهده سی یوغ ایکن خلوت خانهٔ وصالنه چکمه سندن عبارتدر انک
اثری اولدر که جذبه واقع اولوب بوی وصلت مشام جاننه واصل اولدقده عقل معاشی
مغلوب اولمغله بیهوش وجام محبت ایله مست ومدهوش اولوب بیقلوب و دیمه بهیدینه
تعبیری ممکن دکل لطائف منکشف اولور که انک ذوق ایتدیکی لذت هیچ بر لذته بکزمز
وانک مشاهده ایلدیکی حالت بر حالته اویمز جنت لذتلرندن بر لذت معنوی وروحانی
حالتلرندن بر حالتدر اول مجذوبه بوندن بیوک بر نعمت اولمز که اول حالت دائمی اولوب
قاله ایدی لاکن اول حال اوزره الی قومیوب بو عالمه گتورلر اولیائی بو وجه اوزره
اولوب عقلنه وجدنه وشعورنه بر فتور کلور اما بو حالت مستمره اولوب ملکه اولنجه
عقلده رسوخ کلوب مغلوب اولمز واول حالت غیبتده مشاهده ایتدوکی اذواقی
مع کمال عقله ایدوب صفاء دائم اوزره اولور حق سبحانه وتعالی جمله طالبینی بو دولته
حصه دار ایلیه امین صاحب الرساله بونده حکم ایدر که اگر بو واسطهٔ بعض اشغال
تردد
دریمه تکرار فتوری واقع شود می باید که چشم دل جانه باشد و بالکلیه ازان غافل

یعنی اشتغال دنیویه سببی ایله کلمۀ طیبه‌نک بو وجهله تکرارنده بر فتور واقع اولوب
دوام اوزره تکرار اوله‌مز اشتغال مانع اوله‌کرکدر که اول اشتغال آره‌سنده کوکل کوزی اول ذکر
ضمننده حضرت مذکوره اولوب دکلیت ایله کندوی اول اشغال و مصالح ویروب مطلوبندن غافل
اولیه واکر پیش از صبح در تکرار این کلمۀ مبالغه بیشتر کند امیدست که برکت
آن تمام شب برسد واکر ذاکر طلوع صبحدن مقدم که وقت فیض رحمت و افاضۀ برکت
در بو کلمۀ طیبه‌نک تکرارنده مبالغۀ زیاده ایلیه اول کیجه آخرنده اولان ذکرک برکتی
بتون کیجه‌یی احیا ایتمش اولوب برکتی تمام کیجه‌یه سرایت ایلیه وشک نیست که چون
بر این تکرار مواظبت نماید در بعض اوقات وی را کیفیت بیخودی و بی شعوری که مقدمۀ
جذبه است حاصل خواهد آمد لهذا نکاه دارد وشرط بو قدر که بو کلمۀ طیبه
بو وجهله تکرار اوزره مداومت کوسترن بعض وقتلرده اول ذاکره بر بیخودلق و بی
شعورلق یعنی کندینی بیتوروب عالمدن خبردار اولماموق اولورسه جذبۀ حق مقدمه‌سیدر
حاصل اوله‌جقدر وچونکه آن کیفیت اولیدر نقصانه آرد بو تکرار باز آید وچونکه
اول بیخودلق کیفیتی نقصانه توجه ایلیه کرکدر که کمالنه سبب اولاندن تکراری ینه یاپشدن
باشلیه وچون این معنی مرة بعد اخری بحصول پیوندد امیدست که وی را ملکه حاصل
شود که اکرچه آن کیفیت حال وی نباشد اما هر کار که خواهد باندک توجهی بآن
متحقق تواند کشت وچونکه بو معنی اول بیخودلق نشاه‌سی مرة بعد اخری مکرر اولوب
بربری اردنجه حصوله متصل اولنجه بر ملکه و قدرت حاصل اوله وحبس نفس را که
مزاج بآن وفا کند که در یک نفس ده بار یا پنج بار یا هفت بار بآن مقدار
تواند کلمه را تکرار کند در نفی خواطر وحصول کیفیت بیخودی دخلی تمام است
ووجدان حلاوت بر آن مترتب کردد وحبس نفس حصولنه مزاج تحمل ایدرسه که
بر نفسی اوزرنده اوچ یا التی یا یدی کره ایلیه قادر اولدیغی قدر اول کلمۀ تکرار ایدرسه

بو وجهله حبس وتکرارک نفی خاطره وبیخودلق حصولنه تمام دخلی اولوب لذت وحلاوت
عظیمه بولماسی اکا مترتب اولور حبس نفس ایله ذکری تکرار ایلمک عظیم لذت وصفا
بولور طریق دوم توجه ومراقبه است که ایکنجی طریقه توجه ومراقبه طریقیدر که
بونکا توجه و مراقبه دیدیکمز بوندن عبارتدر که سالک الله اسم مبارکندن فهم اولنان
معنای بیچون و بی چکونه یعنی نه نه‌لکسز و نیجه‌لکسز معنای الحاصل اسم مبارکک
آکیلان مسمای عربی وفارسی وبوندن غیری بر لفظ وعبارت واسطه‌سی اولمدیغه
ملاحظه ایلیه وبالجمله توجه ومراقبه اولدر که الله اسمنک معناسی یعنی مسماسی اولوب
بی مثال اولان ذات عظیم الشان فکر ملاحظه ایلیه اول وجه اوزره که اول ذات کریمی
لسانلرده بر لسان ایله والفاظدن بر لفظ ایله تعبیر ایتمیوب مجرد بر معنی ساده وبر
نور بسیط ایلیه که شریک در باخود بوید در دیمکدن منزهدر وآن معنی را نکاه داشته
بجمیع مدرکات وقوی متوجه قلب صنوبری کردد واول ملاحظه ایلدیکی
الله اسمنک معنای بیچون بی چکونه‌ی ملاحظه‌سنی حفظ ایلیوب واصلا
خاطره‌دن چقارمیه جمیع اعضاسیله صنوبری شکل اولان قلبنه توجه ایلیه
وبر یه صدا وصح نماید ودر نکاه داشت آن تکلف کند تا آن زمان که کلفت از میانه
برخیزد دخی بو مراقبه وتوجه اوزره مداومت کوسترن واول معنای شریفی حفظنده
صفا قلبه اولزمانه دک که یعنی زحمت ومشقت اورتادن قالقوب بی تکلف اول معنی
قلبدن چقمیه واصلا اونودلمیه وچون این معنی پیش از تصرف جذبه در وجود سالک
تعذری تمام داردمی شاید که معنی مقصودرا بصورت نوری بسیط ومحیط
بجمیع موجودات علمی وعینی در برابر بصیرت بدارد ویا نه بجمیع قوی ومدارک
متوجه قلب صنوبری کردد دخی چونکه اول معنای شریفی ملاحظه ایله قلبه توجه
اولنوب سالکک وجودنده بر جذبۀ الاهیه تصرف حاصل اولمقدن اول تعذر تمام دارد

یعنی بغایت مشکل ومتعذردر زیرا مطلوب اولان معنی چونکه صورت وکیفیتدن منزهدر
اکا ملاحظه ایله یول بولوب متوجه اولمق قبل حصول الجذبه بغایت مشکلدر کرکدرکه اول
معنای مقصودی بر بسیط یعنی ذاتنده وصفاتنده حالی بر صافی وعلم وعینه
منسوب اولان یعنی وجوده کلمش ودخی هنوز وجوده کلمش اما علم حقده ثابت
اولان جمیع موجوداتی محیط وجامع بر نور بصیرتی اوکونه دوتوب چشم بصیرت
ایله اکا نظر ایلیه ودخی اول بصر بصیرتی ایله منظور اولان نور بسیط
ملاحظه سی ایله جمیع قواسی ومحل ادراک اولان خواسی وجوارحی ایله قلب
صنوبری یه متوجه اوله تا آن زمانکه آن صورت ازمیان برخیزد ومقصود در آن
مترتب کوددر ومعنی ایله مقصودی بر نور بسیط محیط صورتی ایله ملاحظه
ایتمک اول زمانه دک اوله که اول صورت اورتادن قالقوب حقیقت منکشف اوله ومقصود
اولان معنی انک اوزرینه مترتب اوله یعنی سالکک وجودی وادراکی وملاحظه سی
هیچ قالمیوب اول نور بسیط مقصود ایلدیکی معنی اصل حقیقتی ایله ظهور ایلیه والله
اعلم سوم طریق رابطه است به پیر پیر پرورکه بمقام مشاهده رسیده باشد
وبتجلیات ذاتیه تحقیق کشته دیداری بمقتضای هم الذین اذا راو ذکر الله
قائم ذکر دهد اوچنجی طریق بر پیر پیر پرورده رابطه طریقیدر یعنی بر مرشد حضرتی
تربیه وپرورش بولمش بر پیره علاقه طریقیدر اول پیر مشاهده مقامنه ایرشمش
وتجلیات ذاتیه ایله متحقق اولمش اوله یعنی اینما تولوا فثم وجه الله فحواسی
تحقیق ایتمش وهر جانبه توجه ایلسه وجه کریم وذات عظیم حقی ما رایت
شیئا الا رایت الله تعالی فیه مضمونی اوزره حاضر مشاهده قلمش وحق
سبحانه وتعالی کندی ذاتی بیچون ایله انک تجلی ایدوب حقیقتی کشف ایتمک
سعادتنه یتشمش اوله بونک کبی عزیزک وجودی اعز من الکبریت الاحمردر و

ودیداری

ودیداری یعنی جمالی مشاهده سی درکه هم الذین اذا راو ذکر الله تعالی مقتضاسنجه
اولیا شول طائفه درکه انلری کوردیکی زمانده الله تبارک وتعالی ذکر اولنوب یاد اولنور
دیمکدر ذکر الله قائم نفی ویریجق بر کشی ذکر الله ایله نقدر قائم بولورسه
انلری کورمک ومجلسلرنده اوتورمق ایله اولقدر قائم بولور وبونک تفصیلی بودرکه
ذکر لغتده اکمق معناسنه در پس ذکر الله دیمک الله تعالی یی اکمق دیمک اولور
واکمق اصلده کوکلده کچورمکه دیرلر نهایت لسان کوکلک ترجمانیدر اولمغله لسان
ایله مذکورک اسمنی بعض وصفنی سویلمکه ذکر دیمشلردر چونکه ذکر یاد ایتمک
واکمق معناسنه ایدوکی معلوم اولدی پس اولیا وصفنده انلر شول طائفه درکه
کوردکلری زمانده الله تعالی ذکر اولنور دیمک یعنی برکسه انلرک بریني کورسه
نظری اکا تعلق ایتدوکی ساعتده حق تعالی حضرتنی قلب ایله یاد ایدر دیمکدر
وبونک سری بودرکه اولیاء الله تجلی ذاته مظهر اولوب اخلاق الالهیه وصفات
ربانیه انلرک ذاتلرنده ظهور ایتمشدر بلکه تجلی ذات انلری کلیت ایله محو ایدوب
وانلرک وجودنده اثر قالمیوب انلرده هر نه ظاهر اولورسه محضا تصرف حق اولمشدر
پس اولیانک کوروب انلرده تخلقوا باخلاق الله والتصفوا بصفات الله مظهری
ایله تخلق وانلردن ظهور ایدن تصرفات حقی مشاهده ایلین کمسه فی الحال ذات حضرت
باری یی ذکر ویاد ایتمک مقرردر وبو تحقیقدن ظاهر اولدیکه چونکه انلرک دیداری
حق سبحانه وتعالی نک ذکرینه سبب اولور پس انلرک مجلسنده اوتوروب دیدارینه
نظر ایتمک عین ذکردر والله اعلم وصحبت اوحلی اوبدل وی بموجب هم جلس الله
ثمره صحبت مذکور دهد یعنی دخی اول طائفه نک وصفنده هم جلس الله قولی موجبنجه
یعنی انلر الله تعالی نک جلیسلری ومصاحبلریدر دیدکلری اوزره انلک کبی عزیزک
صحبتی انک قلبنه حضرت مذکور صحبتنک ثمره سنی ویرر نتکم من اراد ان

يجلس مع الله فليصحب مع اهل التصوف دينلمشدر يعنی شول کسه لرکه الله
تعالی ایله صحبت ایلمك دلیه اهل تصوف ایله صحبت ایلسون نظم مردان خداه
خدا نباشد ذ خوا جدا نباشد یعنی خدا ارلری یعنی اولیاء الله خاشا
خدا اولمق یوقدر زیرا بونلر ممکن وحق تعالی نك وجودی واجب بونلر حادث
اولقدیم بونلر فانی حق باقیدر اما خدادن دخی آیری دکللردر دینلمشدر
پس ایمدی الله تعالی ایله بلا کیف مصاحب اولنره مصاحب اولان بالواسطه
حق تعالی حضرتیله بی کم وکیف مصاحب اولور نتکم حدیث قدسیده انا جلیس من ذکرنی
وارد اولمشدر یعنی بنی ذکر ایلین عبدك بن جلیسیم یعنی انك ایله دائما بله
اولان مصاحبیم بوندن معلوم اولدیکه اولیاء الله حق سبحانه وتعالی حضرتنك
کما ینبغی ذکرن ایدن انلردر بلکه انلرك وجودی غیری ذکر اولنمشدر
پس بو حدیث شریف موجبنجه حق تعالی انلرك جلیسی اولور وبونلر ایله جلیس
اولان واسطه ایله جناب حقه جلیسی اولور پس انلرك صحبتی حضرت مذکوره
صحبتی تموع سیه ویرر دید یکنك وجهی بودرکه حق سبحانه وما اعظم شانه
جلوسدن ومجالسدن وجلیس اولمقدن منزه بوندن مقصود مراقبه اوزره اولان
سالك ان تعبد الله كانك تراه مضمونی اوزره کشی مصاحبین کوردکی وحق
تعالی یی کوردکی حاضر وشاهد بیلور دیمك اولور والا ماللتراب ورب الارباب
یعنی تراب قنده رب الارباب قنده والله اعلم پس چون دولت دیدار وصحبت چنین
عزیز دست دهد واثر انوار خود بیاید چندانکه تواند انرا نکاه دارد
چون برکسنه یه بونك کبی عزیزك دیداری وصحبتی دولتی ال ویره دخی اول
صحبتك اثرینی کندوده بوله قادر اولدیغی قدر اول حاصل اولان اثری محافظه
ایلسون یعنی انك صحبتنده مداومت ایله کندیده بولدیغی اثر جذبه ورقت قلب

وذوق

وذوق وشوق حفظ ایلسون خلاف جنسه اختلاط ایتمك ایله واکر حضور وبرغیبته
اولعزیزه توجه ایله وقلبنی انك قلبنه وصورت خیالنه ربط وتوجیه ایله وعلی الدوام
نیاز تمام ایله اندن امداد ولسان حالی ایله اندن فیض طلب ایتمك ایله زیرا شویله که
بو ذکر اولنان اسباب موجوده اوله اول اثر محفوظ وثابت وباقی اولور واکر دوران فتوری
واقع شود باز بصحبت وی مراجعت نماید تا برکت وی آن جمعیت بر تو اندازه واکر
اول صحبت ودیدار سببی ایله حاصل اولان اثرده بر فتور یعنی ضعف ونقصان واقع
اوله کوره اول عزیزك صحبتنه مراجعت کوستره ومجلسنه ملازمت ایلیه که اول صاحب
سعادتك صحبتی برکتیله ینه اول جمعیت سابقا حاصل اولان اثر جذبه وصفا قلب
سالکه بر تو صله دهر چنین مرغ بعد اخری تا آن زمانه که ملکه وی کردد کذلك
اول اثر وکیفیت جذبیه بر فتور ونقصان واقع اولدقجه کنه صحبتنه مراجعت ایلیه وینه
فتور واقع اولورسه ینه مراجعت ایده تا که اول کیفیت واثر انکا ملکه اولوب ملکی کبی
هر زمانده کندی ضبط وتصرفنده اوله واکر جنانچه ان عزیز غایب باشد صورت وی را
در خیال کرفته بجمیع قوای ظاهری وباطنی متوجه قلب صنوبری کردد
واکر شویله که اول عزیز نظردن غایب اوله انك صورت وشکلنی خیالنده طوتوب
درونکده ویرورتکده اولان حواس وجوارحی وایچی وطاشی ایله اول خیالنده اولان
صورت ایله قلب صنوبری یه متوجه اوله اول عزیزك صورت خیالنی قلبنه توجیه ایلیه
وهر خاطریکه در آید نفی کند تا آنکه کیفیت غیبت وبیخودی روی نماید وبتکرار این معامله
ملکه کردد وبو اثناده بر خاطره کلوب قلبنه داخل اوله انی نفی ورد ایده تا که اول بیخودلق
وکندودن غایب اولمق کیفیتی وجذبه اثری بونده کوستره دخی تکرار ایتمکله بو معامله
ملکه اولوب اندن منفك اولمیه وهیچ طریق ازین اقرب نیست ومنزل مقصوده وصول
ایچون اشبو رابطه طریقندن اقرب طریق یوقدر شویله که پیدا اولان عزیز مرشد کامل

اولوب دركاه عزتدن استفاضه واصحابنه افاضه يه قادر اوله بسيار باشدكه چون
مريدرا قابليت آيد باشدكه پير درروى تصرف كند دراول صحبت وى را بمرتبهٔ مشاهده
رساند چوق اولوركه مريدك الكا قابليتى اولورسه كه پير انى تصرف ايله اول صحبتك
يعنى اول كورشمه انى مشاهده مرتبه سنه ايرشديرور يعنى شويله كه مريد تائب اولوب
ولوث ذنوبدن طاهر وصالح خالى ظاهر اولوب لوح دلى نقوش خواطردن
پاك وآيينهٔ قلبى زنكاردن مصيقل وتابناك اوله خصوصاكه حضرت پيره طلب
ايله توجهى غالب واندن حصول فيضه طالب اوله صحبت اولى ده انى مشاهده
مرتبه سنه كه مراتبك اعلا واجلى ومقاماتك اتم واكمليدر ايصال ايدر اولور
وصاحب الوصال ايدركه وچون دريافت صحبت چنين عزيز درين روزكار اعز
من الكبريت الاحمر است پس مى بايدكه يكى ازان دو طريق كه مذكور شد اشتغال نمايد
يعنى چون وصفى ذكر اولنان پير عزيز كبى صاحب سعادتك صحبتنى بولمق بو عصرده
وبو روزكارده كبريت احمردن يعنى جوهر كمياءدن عزيزكدر پس كركدركه ذكر اولنان
ايكى طريقك بريسى ايله كه طريق ذكر وطريق مراقبه در اشتغال كوستره واز همان
اين وقوف هوا نند در جميع اوقات ضروريست دخى اشبو اوچ طريقك بياننده معلوم
اولديكه قلب صنوبرى يه توجه كه بو طائفهٔ نقشبنديه عرف واصطلاحنده انكا
وقوف قلبى ديرلر جميع اوقاتده ضروريدر يعنى هر حالده اكر ذكرده واكر مراقبه
وكر رابطه ده بالضرورى لازمدر مثلا حالت ذكرده معناى نفى واثبات ايله
وحال مراقبه ده ده اسم شريف اللهدن مفهوم اولان معنا ايله ورابطه ده صورت
خيال پير ايله توجه ضرورت لازمدر وبو توجهه حضرات خواجكان قدس الله
ارواحهم وقوف قلبى ديو اصطلاح ايتمشلردر قلبه منسوب وقوف واطلاع
معناسنه يعنى اول اوچ طريقده قلب صنوبرى يه توجه ايله انى حضرت مذكوره ده وقوف

حاصل اوله

حاصل اولمق باصوده سالك اول توجه ايله بر آن وبر نفس قلبى حالى توجهدن
حالندن آكاه وخبردار اولمق ديمك اولور حضرت خواجه انرا از لوازم مى شمرده اند
وجوابدهٔ بهاء الدين اولو وقوف قلبى لوازم طريقده عد ايدرلر ايسه حضرت مولانا
قدس سره بيوردى نظم مانند مرغى باش همان بر بيضهٔ دل پاسبان كز بيضهٔ
دل زايدت مستى وذوق قهقهه ديمكدركه اى سالك طريق واى طالب حق
تحقيق بر نفس قلبكدن غافل اولمه وشول مرغى كبى كه يوروسى چقنجه بر آن
بيضه سندن غافل اولميوب ديا پاسبان اولوب انكا نظر ايدر واكر نظرين اندن قطع
ايلسه بيضهسى فاسد اولور سن دخى بيضهٔ دل يعنى يمرطه مشابه سنه اولان
قلب صنوبريدن بر نفس غفلت ايتميوب الوك اوزرينه پاسبان اولوب بكليه
حكايت اولنوركه نعامه دوه قوشى ديدكلرى طير در حشرادن كشف كبى كه قبلو
باغه در يمرطه سنه كوزلوب ديكوب يوروسى چقنجه انكا نظر ايدر شويله بر آن اندن
كوز ييه آيرسه يمرطهسى فاسد اولور كذالك سن دخى اى سالك بر بصيره تكى
بيضهٔ قلبه ديك ونتيجه وبرنجه اندن غافل اولميوب محافظه ايله تاكه مرغك يمرطه
سندن يورى چقار كبى يمرطه شكلنده اولان قلب صنوبريدن دخى سكا ذوق وصفا
وحندان وشادلق ظهور بايه يعنى ذكر حالتنده معناى لا اله الا الله ومراقبه زماننده معنى
ومسماى اسم الله ايله ورابطه حالتنده خيال صورت پير ايله قلبه توجهك تاكه قلبدن
سكا جذبه وبيخودلق ومسلك ومسلكا بخش مشاهده ذوق ولذتى واول
لذت اراسنده سكا سرور دائم وصفا متصل قائم حاصل اوله فينه حضرت
مولانا بيوردلر نظم روبرو دردل بنشين كاندل بوچرچيه وقت سحرى
آيد بانيم شبى باشد يعنى اى طالب صحت بيانلرده كزمه اول محبوب حقيقى
ما وسعنى ارضى ولا سمائى ولكن وسعنى قلب عبدى المؤمن يعنى حق سبحانه

وتعالی حدیث قدسی سنده بیورر بنی شول عظیم الخلق وسیع دائره اولان یرلرم
وکوکلرم بکا محل ومکان اولمق وجهی اوزره الماديكه بن جمله موجوداتی وعموم
مکوّناته محیط اولوب عظمتم ایله بنه سماوات ارضینه وعرشی کرسی یه صغمازم
ولاکن مؤمن قولمک قلبی بنی الدیکه بن بو قدر عظمتم ایله انده صغارم دیو بیوردی
وقلب المؤمن بیت الله وقلب المؤمن عرش الله الاعظم مضموننده مصراعی
دل عرش اعظمست خدارا باتفاق دینلدیکی اوزره خرکاه وخیمه سیاه صورتنده
اولان قلب صنوبری که حقیقت قلبک مقری در کویا که حق تعالی نک مستوی
مستقریدر نوبله که نظم درون خلوت دل از غیر دوست خالی کن که سلطان در
درون نیاید خیل وخشم بیرونه مفهومنجه یعنی کوکل خلوتخانه سنک ایچروسنی دوستک
غیرندن خالی ایله زیرا سلطان ایچروده خیل وخشم طشره ده اولمه کوکلک دینلدیکی اوزره
سلطانه دیدیکی اول سلطان سلاطینه که اکا محبوب حقیقی ودلبر خرکاهی دیو اطلاق
ایتمشلردر وخیل وخشم دینلدیکی اشغول ممکنات درکه انلره غیر ما سوا دیمشلردر
یعنی ما سوای طشره سوروب خاصة اول سلطان ایچون خالی خلوت ایتمک اول
محبوب خرکاهنک قرارگاهی اول محل اولمغیله اکا توجه ایتمک اولماز یعنی قلب
قپوسنه واروب اول بیت الله قپوسنه عاکف ووقوف قلبی معناسنه واقف اولوب
طلوع اول دلبر خرکاهی وقت فیوض الالهی اولان وقت سحرده که هل من سائل
فاعطیه سؤاله یعنی هیچ برشنه سؤال ورجا ایدرکمسه وارمیدرکه بن انک
مسؤلنی عطا ایدهیم دیو فضل ورحمتی وعنایتی ایله عبادینه قرب زماینده در یاخود
نصف اللیلده عالم اعیاردن خالی ودیده اهل غفلت خواب ایله مالا اولدب دوست
دوستی ایله ملاقات ویاد یارینه مواصلت ایدوب کام الاحبه ومقصوده واصل
اوله جق ساعتدر تشریفینی ایله سنی توقیر واجلال ایده والله اعلم حضرت مولانا

قدس سره

قدس سره بلخی الاصل اولوب بلخ بخارا عسکرینک اصحاب حسنی اکثریا خیمه
وخرکاه ایله صحرانشین اولدقلریچون مجاز دلبر خرکاهی دیو تعبیر ایتمشلردر
اما حقیقی محبوب حضرتنه دلبر خرکاهی دیدکلری اوبا وخرکاه هیئتنده مخروط الشکل
اولان قلب صنوبری یه اقبال ایله علاقه وانس اولان ستر الالهی انک محل تجلیسی
اولدیغی سببدندر والله اعلم خلاصه کلام صاحب رساله نک حضرت مولانایه
اسناد ایدوب کتوردیکی ایکی بیت که اوراق مقدارنجه شرحی ومعنالری بیان اولنان
مشایخ نقشبندیه نک وقوف قلبی دیو تعبیر ایتدکلری معنایه اشارتدرکه سالک
اکر ذکر مراقبه وکر رابطه طریقلرنده قلب صنوبری یه توجه ایتمک لازمدر دیدکلری
مضموننده عبارتدر معلوم اوله که بو طریق انیقه ده اعتبار اولنور اوچ نوع
وقوف واردرکه برینه وقوف قلبی وبرینه وقوف زمانی برینه وقوف عددی
دیرلر صاحب الرساله وقوف قلبیی اثنای کلامنده ذکر ایدوب ومراقبه ورابطه ده
قلب صنوبری یه توجه ایدوکنی بیان وبو طریقده لازم ضروریه دن ایدوکنی عیاندر
وقوف زمانی وعددیی اجمالا ذکر ایدوب ایدرکه واما وقوف زمانی که عبارت
از محاسبه اوقات است بتفرقه می کذرد یا جمعیت یعنی وقوف زمانی که
معناسی زمانه منسوب اولان وقوف یعنی سالک کندی وقت زمانی حالنه
واقف ومطلع اولمق دیمک اولوب اوقات عمر افعال بی معنی وافکار فاسده یعنی
تفرقه وپریشانلغی ایله می کچر یوخسه جمعیت خاطر وذکر وفکر حضرت خاطر
وناظر ایله می کچر انی محاسبه دن کنایه در وهمچنین وقوف عددی که ملاحظه
عدد ذکر است که نتیجه میدهد یا نه لازم نیست وکذلک وقوف عددی که
ذکری ملاحظه ایتمکدر نتیجه ویررمی یوخسه ویرزمی ذکردن مقصود اولان
اثر وکیفیت اوچ کره دیمک ایله می یا بش کره یا یدی کره دیمک ایله می ظاهر اولور

اکی ملاحظه اتمکدن عبارتدر حق ذاتنک مهماتندن اولمیوب وقوف قلبی که ضروریتدن
دکلدر صاحب الرساله بو ایکی وقوف لازم دکلدیدیکی یعنی وقوف قلبی کبی
ضروری دکل دیمکدر اما اکر وقوف زمانی واکر وقوف عددی در جمعیت خاطرده
وحصول نتیجه ایچون زیاده اهتمامک کلی مدخلی وار ایدوکنده شک یوقدر دمی
شاید که در اثنای اشتغال یکی ازین طرق ثلثه انوار وواقعات روی نمودن کیرد
می باید از آن اعراض نموده بمقصود حقیقی اشتغال آید وجائزدرکه بو اوچ طریقک
بریسی ایله اشتغال اثناسنده بعض انوار وواقعه لر ظهور ایدوب یوز کوسترمکه
باشلیه پس اول ظهور ایدن انوار وکشف صورتنده اولان واقعه لردن اعراض
ایدوب یوز چویروب وانلره اعتبار ایتمیوب مقصود حقیقی تحصیلنه اشتغال کوستره
یعنی آفتاب حقیقتک ظهوری حصولنه سعی ایلیه وانک کبی کشف وانواع مغرور
ومشاهده سنده حاصل اولان صفا ایله مسرور اولمایوب اصل مقصوددن
کیرو قالمیه و خواجه بهاء الدین بیوردیلرکه یعنی کوجک واقعه کورمک
ایله ایلدیکی طاعت و عبادتک عند الله مقبول اولماسنه وکذلک قبیح
واقعه کورمک ایله ایلدیکی طاعت و عبادتک خلافنه دلالت ایدر سکا لازم
اولان خود عبادتدر و عبودیتدر قبول وعدم قبول ایله اکا تقید لازم دکلدر
عبده لازم اولان عبودیتدر وعلی کل التقدیرین وبعده بیوردیلرکه بیت
چو غلامی آفتابم همه ز آفتاب کویم نه شبم نه شب پرستم که حدیث خواب کویم
یعنی چونکه آفتاب حقیقی غلامی ونباسیم دائما آفتابدن بحث ایدوب سویلرم
یعنی اول آفتاب سعادتک وصف کتابندن نقل وحکایت ایلرم بن نه شب ظلمات
ونه شب پرست اولان شب پره یم یعنی نه یرسه قسمی یم که کیجه لوازمی اولان
خواب حدیثنی سویلیم وانک واقعه لرندن حرف وحکایت ایلیم وچون حق

سبحانه

سبحانه توفیق اشتغال این طریق را رفیق دولتمندیکر داند یعنی حق تعالی بو
طریقهٔ نقشبندیه اشتغالی توفیقنی بر دولت صاحبنک رفیقی ایلیه بو طریق شریف
اقتضاسنجه ذکر یا مراقبه یاخود رابطه وجهی اوزره اشتغال اتمک حقیقتده بر
توفیق الاهیدرکه حق سبحانه وتعالی بو توفیقنی بر قولنه رفیق ایدرسه می باید که
خود را بآن مشهور نسازد وعلم نکرداند وبقدر امکان در اخفای آن کوشد
واز محرم ونامحرم پنهان دارد لکن کرکدرکه کندوسنی انک ایله مشهور ایلمیه یعنی
خلق اراسنده شهرت ویرمیه فلان کسی ذکر خفی یه مشغولدر یاخود مراقبه یاخود
رابطه یه اشتغال اوزره وکندی بو شهرت ایله علم ایلمیه بقدر الطاقه اشتغالنی
اخفایه سعی ایلیه الحق محرم ونامحرمدن کزلو طوته واکر کندی اهل بیتی محرمی
اولنلردن وکر خارجدن اولنلردن یعنی اکر کندی ایله هم طریقه وهم حال اولنلردن
وکر طریقی اهالیسندن اولمیوب خارج طریقه اولنلردن وسائر ناسدن ستر واخفا
ایلیه تاکه عملنه ریا قارشوب ثوابی ناقص اولمیه ونتیجه سی حاصل اوله
وخواجه حضرتلرندن سؤال ایتدیلرکه ای عزیز سزک طریقکزک مبناسی نه در
یعنی اول طریقه نک اصول قاعده سی نه اوزرینه در جواب بیوردیلرکه بزم طریقمزک
مبناسی خلوتدر انجمن در یعنی جمعیت وجماعت ایچنده خلوتدر یعنی کثرتده
وحدتده ظاهرده خلوت ایله و باطنده حقله اولمقدر بحسب الظاهر جسمک
خلقله مخالطه و مکالمه ده اما من حیث الباطن جمله دن منقطع اولوب حقله
خلوت و معامله ده اوله نظم از درون شو آشنا واز برون بیکانه وش
اینچنین زیبا روش کم می بود اندر جهان یعنی ایچرودن آشنا وطشره دن بیکانه
کبی اول یعنی باطنده قلبک جناب حقله آشنا ومعامله سنده اولسون اما ظاهرده
هرکس خلقله مختلط اولوب انلر کبی اهل غفلت کورنمک ایله یاد کبی اول شویله که

سنی کوردنلر سائر ناس کبی دنیا ایله الوده ظن ایتدیلر اما سنک قلبک جناب
حقه مربوط اولوب برآن و برنفس ذکر و فکرندن منفک اولمیه بعده بیوردیلر که
ان چنین زیبا روش کم یعنی بو نکبی لطیف و یاقشقلو سلوک جهانده ایچنده اقل
وقلیل اولور بیت وعزیزم خواجه احمد صادق قدس سره حکایت ایلدیلر که حضرت
خواجه بهاء الدین نقشبندی قدس سره حج البیت الحرام و زیارات روضهٔ مطهرهٔ
سید الانام عم ایله مشرف اولوب وطن اصلیه لری اولان شهر بخارا اندکلرنده
اول شهرک خلقی جملةً استقبال و ملاقات ایده کلرنده بیوردیلر که ای احباب بکا
سؤال ایتمزمسز که بو سنهٔ مبارکه ده نه کوردیکز انلر ایتدیلر خداوندا بز کندیمزده
سؤال ایتمک نه حدمز در ینه کندی کرمکزدن بیانه بیورک دیدکده ایتدیلر که
امور عجیبه دن ایکی شئ کوردمکه ایکنجیسی دخی امر غریب و شئ عجیبدر بری بودرکه
حجاجدن برکسه کوردمکه کعبهٔ معظمه نک قپوسنک حلقه سنه یاپشمش تضرع و نیاز
ایدر قولوق اوردمکه ایا حاجتک نه اوله ایشتدمکه انلک کبی حاجتلر قبول اوله جق
محل شریفده جناب حقدن غیری شئ طلب ایدر بوخود مقرردرکه حضرت مولانا
مثنوی شریفده نظم از خدا غیر خدا را خواستن ظن افزونیست کلی کاستن
یعنی حضرت حقدن ینه حقدن غیری طلب ایتمک بر زیاده لک ظنیدرکه کلی نقصاندر
دیدیکی اوزره حق تعالی نک درکاهندن حقک ذاتنی استیوب مهماتندن برشئ
زیاده ایمک ظن ایله ما سواسنی استمک خسارت عظمادر زیرا حضرت قاضی
الحاجات انک مطلوبیه ویردیکی تقدیرجه انجق اکا مالک اولور اما جناب حقدن
ینه حضرت حقی طلب ایتسه عاقبت جوینک یابندر بو مضمون اوزره حقی طلب
ایتسه عاقبت اول حضرت حقه واصل اولور ایدی پس بر صاحب دولت مالک
الملک الملکوت حضرتنک وصالنه مالک اولسه دنیا و آخرت خیراتنه مالک

اولمز مفرد ایدی پس انک غیرینی طلب ایتمک نه مرتبه زیاده خسراندر بویدخی بو
درکه منی پازارنده بر جوانه سعادتمند کوردمکه بر دکانه کچمش اوتورر و خلق
ایله بیع و شرا ایدوب معامله ایدر صباحدن اخشامه دک نتیجه بیک التونلق
تجارت ایدر و بو قدر شغل اراسنده بر نفس حقدن غافل اولمدی ایشته حضرت
خواجه نک باظاهر با خلق و بباطن با حق دیدکلرینک معناسی بونک ایله
متحقق اولور ننکم بیورمشلر نظم غافل مشو که مایهٔ ظلمات غافلیست
بایاد دوست باش که جان را جای کند یعنی زنهار ای طالب انوار دیدار غافل
اولمه که ظلماتک اصل مایه و مادهسی حجاب غفلتدر دوست یادی ایله اول یعنی
علی الدوام دوستک ذکر ایله که دوستک ذکری جانک آیینه سنی جلا ایدر و اول آیینه
مجلا اولیجق جمالی دوستک انده تجلی ایدر والله اعلم بعض ازین طائفه گفته اند که
بهترین حجاب این طریقه را صورت افاده و استفاده است بو طائفه نک بعضی دیمشلر که
بو طریقه سز و حجابک احسنی افاده و استفاده صورتیدرکه ارباب علم را کنود
سازند و از نظر خلق بعید اندازد که بو صورت علم صاحبلرینی مستور ایدوب خلقک
نظرندن بعید ایدر یعنی سالک اولان طالب ستر حال ایتمک ایچون برشئه دکلدر
پرده ایدنمک کرک انک حالنده کسه خبردار اولمیه اما علما صورتنده اولمغه جهدده
اولادر زیرا کسه اکا بو آدم سالکدر دیو کسه اکا توجه ایتمیوب کندی حالنده اولوب
جناب حقله خفیه معامله ایدر کمال اخلاص بودر مخلصین له الدین صفتی ایله متصف
اولورلر ارباب عزت و دولتده اولور و بو طریقه خفیه اولوب سالکلری داه تحقیقده سلوک
ایتدکلری ایچون بونلره طریقهٔ شطار یعنی شاطرلو یولی دیمشلر والله اعلم
یعنی ای طالب حق هرکسه ایله طوروب اوتورمق اولمز اهلندن غیری والا اول مقلّد
آدملر صحبتندن فرار ایدیجی اول والا قاچیجوب انک صحبتنه وار ابلک عزیزلرک

روح پرفتوحی سکا بو فعلکه راضی اولماز اشبو رباعی سلسلهٔ نقشبندیه
اولولرندن حضرت خواجهٔ علی رامیتنی قدس سره حضرتلرینه نسبت اولنور که انده
خواجه عزیزانه درلر بیتی ودل نه کند حال عزیزان بحلت عبارتندن یوقسه
بنم روحم سکا بو تقصیری حلال ایتمز دیمك ایهامی اولور بو رباعینك مضموننده
مفهوم اولدیغی کبی هر کسه ایله مجالست ومصاحبت ایتمك کرکدر که انك
ایله مصاحبت اثناسنده بشریت مقتضالری اولان خواطر قلبیه ولوازم
بدنیه بالکلیه فراموش اولنوب جمعیت خاطر وصفای درون تحصیل اولنه
وبالجمله شویله اوله که مصاحبی اولدیغی کمسه نك برکاتیله هموم دنیایی
خاطردن چیقاروب قلبی بوهم اوزره مجموع اوله که اوهم مقصود اصلی محبوب
حقیقی حمیده واکر مصاحبی اولان کمسه بو صفات ایله متصف اولمیوب
هر کسه انك ایله ملاقی اولدقجه یا مال منال حسابی ویا منصب وجاه
کلامی وما لا یعنی کلامی سویلیه بلکه نعوذ بالله هوا ومنکر
وفحشا القا ایلیه نفسنه بو مقوله صحبت الله تعالی ورسول واولیا
وصلحا قتنده حرامدر الی کمسه حلال ایتمك احتمالی یوقدر
فی الحقیقه مصراع دیدار یار نا متناسب جهنم است یعنی سکا
مناسب وحال حالکه موافق اولمیان یارك دیداری لقاسی جهنمدن
بتر دیدکلری کبی عین جهنم وسقر بلکه اندن بتردر سن طالب
حق اولسن اول طالب دنیا اوله سنك مرادك معاد اوله انك مرادی
معاش اوله سنك مطلوبك باطن انك مرامی ظاهر سنك نظرك
دیدار حق وانك محل توجهی روی خلق اوله بو قدر مخالفتله الفت

وبونجه

وبونجه ضدیت ایله محبت خود میسر اولماز نتکم بیورمشلردر که
نظم ای دل از هر که موافق نبود در غم عشق دیدن بر دوز که دیدار مخالف
شومست مدار جمله احکام هر مرام اولان قلبه خطاب ایدوب
ایدر که ای کوکل هر اول کمسه که غم عشقده سکا موافق اولمیه یعنی
سنك غمك عشق حق وانك همتی طلبی دنیا اوله من حیث المطلب
موافقتی اولمیه انك یوزینه بقمه دن کوزیکی اعراض ایله وبالجمله
ارباب بصیرته ظاهردر که اتباع واقتدایه لایق اول کمسه درکه
علم ظاهر وباطنده فرد کامل اولوب اداب شرعله مؤدب وصلاح
وتقواسی ایله درکاه حقده مقرب اولوب پس امی عامی مقتدا اولمغه
لایق وموافق دکلدر کرك ایسه اول امی خلوتی وکو جلوتی
وکو بیرامی وکو نقشی اولسون نظم زنهار ازین
قرین بد زنهار وقنا ربنا عذاب النار وحضرت مولانا مثنوی
شریفلرنده بیوردقلر که حق ذات پاك الله الصمد که بود بد یار بد از مار بد
بدجانی ستاند ای سلیم یار بد آرد سوی نار جحیم مدعاسنی اثبات
ایچون حق سبحانه وتعالی نك ذات پاکنه قسم ایدوب ایدر که صمدیت
صفتیله موصوف اولان حق تعالی ذات پاکی حقیچون یار بد ماربدن
بدتردر یعنی بر یاوز افعی زهرناك بر کمسه یی صوقسه اول کمسنه یه اولان
ضرردن ایسه بر یرامز یارك یولداشلغی ضرری وصحبتی اندن زیاده درکه
اول یرامز یلان بالفرض صوقسه بر جان الور اول کمسه شهید اولور اما
یار بد نعوذ بالله سوء اعتقاد ایله قرینني دینندن وایمانندن

جقاروب العياذاً بالله عذاب ابدی‌یه مبتلا ایدر والله اعلم
مؤلف رساله آخر رساله‌ده هظم نفس ایله اعتذاد وجهی اوزره
بو رساله‌نك تألیفنه سبب اولان محب طالبه خطاب ایدوب
دیرکه گفتن ونوشتن انجنن سخنان نه طریقهٔ این
فقیر بود اما چون اذان جانب رایحهٔ اخلاص بمشام ذوق
این فقیر رسید باعث تقریر وتحریر این معانی شد یعنی بونك
کبی کلماتی ابیان وکتابت ایله عیان ایتمك بوفقیرك
طریقه‌سی وعادتی دکل ایدی اما اول جانبدن یعنی سنك طرفکدن
بوفقیرك ذوقی مشامنه چون بر اخلاص محبت وصدق طلب
رایحه‌سی ایرشدی بومعنا اشبو معانینك تقریر وتحریرنه سبب
اولدی با این همه بی حاصل وهیچ کسی وزمانه بیاد سالی وبوالهوسی
دادیم تو از کنج مقصود نشان کو ماتو سیدیم تو شاید برسی مراد
شویله‌در بودر که بن حد ذاتمده بر بی حاصل وهیچ کسه دکل بر ناچیزم
یعنی عمل حاصلمزده مقدار حبه نسنه‌یه مالك دکیلم وافراد رجال آره‌سنه
بو دخی بر کسه وار دیه‌جك حالم یوقدر ایمدی بو قدر بی حاصلق
هیچ کسی لك ایله باد سالوح وبوالهوسلکم قالمشم یعنی چون اصلاح
نفسی ایدوب مرتبهٔ تکمیلده صاحب تمکین اولمادم گاه زاهد
خشك پادسا وگاه صاحب هوس اولوب اصل مقصوددن
سکا خبر ویردك اکر بن یتشمدك ایسه جائز درکه سن یتشه‌سن
حق سبحانه وتعالی جملهٔ طالبنی لایق اولمیان نسنه‌دن حفظ ایلیه

دخی مناسب اولمیوب کولك اولمیان شیئدن کندی پناهنك طوته
جملةً ستر خواص وشر عوام کفته شد والسلام والاکرام خواصك
جمله ستری وعوامك عامةً شری بیان اولندی باقی ستر سلام واکرام
اولسون خواصدن مقصود سنته اتباع ایدوب حق اوزره اولان
مشایخ شریعت وطریقت وحقیقتدر وانلرك ستری اول اخفا
ایلیوب کمسه‌یه افشا ایتمدکلری رازلریدرکه جناب حقله حفیه‌یه
ایلدکلری معامله اثناسنده جاری اولوب عوامدن مراد
مشایخ صورتنی سیادلق وجرارلغه وسیله ایدوب
عامی وامی اولان اهل بدعتدر وانلرك شری
کندولره اتباع ایدنلره القا ایلدکلری غرور
واعتقاد فاسدلرندن ناشی اولان شرور
وغروردر وکلام والله اعلم بالصواب
وصلی الله علی سیدنا محمد الرسول
الاکرم والنبی المکرم امین
تمت الکتاب بعون الله
الملك الوهاب
سنه
١٢٦٧
فی ج

کتبه الفقیر الحافظ مصطفی محبی خاندان بنی آل عبا

حسام الدین افندینک
کتابیدر

